

3.2.2 Number of books and chapters in edited volumes/books published and papers published in national/ international conference proceedings per teacher during the year 2021-22

Sl. No.	Name of the teacher	Title of the book/chapters published	Title of the paper	Title of the proceedings of the conference	Name of the conference	National / International	Year of publication	ISBN/ISSN number of the proceeding	Affiliating Institute at the time of publication	Name of the publisher
1.	Dr. Rajendra Onkar Belokar	२१व्याशतकाती लभारत	राज्याच्या राजकारणात राज्यापा लाची भूमिका : वास्तव आणि अपेक्षा	-	-	-	2021-22	978-93-94577-02-2	S. N. Mor College, Tumsar	Avisha Prakashan, Nagpur
2	Dr. G. G. Baghmar	Indian Literature and Translation	Indian Sensibility in The Short Stories of Manoj Das	-	-	-	2021-22	ISBN: 978-93-90052-36-3	S. N. Mor College, Tumsar	Vanya Publications, Kanpur
3	Dr. Rajesh R. Dipte	समकालीन विमर्श	सीमासाखरेयांचे आत्मचरित्र 'संग्राम' एकचिकित्सक अध्ययन	-	-	-	2021-22	ISBN – 978-81-947571-6-0	S. N. Mor College, Tumsar	Navsahitya Publication, Nanded
4	Dr. J. V. Gadpayale	University Botany Vol-III (Book)	-	-	-	-	2021-22	978-93-91322-79-3	S. N. Mor College, Tumsar	ABCD Ashwin Books Collection & Distributors
5	Dr. J. V. Gadpayale	Science of Environment Vol- II Chapter edited in Book	Ethnomedicinal & Agro-ecological practices in crop-pest & disease Management	-	-	-	2021-22	978-81-955557-1-0	S. N. Mor College, Tumsar	Scieng Publications (ISO 9001:2015 Certified Company)
6	Dr. J. M. Maskey	Shaharikaranachi Pravrutti- Ek Arthik Adhyayan	-	-	-	-	2021-22	978-93-90761-73-9	S. N. Mor College, Tumsar	Shashwat Publication, Ramdas Nagar, Bilaspur (CG)

२१ व्या शतकातील भारत

संपादक
संदीप तुंडरवार
सहसंपादक
डॉ. श्रीकांत शेंडे
डॉ. रीता धांडेकर

२१ व्या शतकातील भारत

मुख्य संपादक
संदीप तुंडुलवार
राज्यशास्त्र विभाग प्रमुख
श्री विंझाणी नगर महाविद्यालय, नागपूर
.....

उपसंपादक
डॉ. श्रीकांत शेंडे
राज्यशास्त्र विभाग
श्री विंझाणी नगर महाविद्यालय, नागपूर
.....

डॉ. रीता घांडेकर
राज्यशास्त्र विभाग प्रमुख
सेवादल महिला महाविद्यालय, नागपूर
.....

प्रकाशक
“अविशा प्रकाशन”
८४, खामला, नागपूर - २५
.....

मुखपृष्ठ
सी.डी. शिवणकर
स्कॅन डॉट कॉम्प्युटर, महाल, नागपूर
.....

अक्षर जुळवणी
स्कॅन डॉट कॉम्प्युटर, महाल, नागपूर
मोबा. ९८२२५६५७८२
.....

किंमत : २०० रु.
.....

ISBN : 978-93-94577-02-2

संपादक मंडळ

डॉ. प्रविण भागडीकर, नागपूर
डॉ. संजय अयधृत, नागपूर
डॉ. पितांबर उरकुडे, भंडारा
डॉ. दिनकर चौधरी, भिर्सा
डॉ. वकील शेख, कोराडी.
डॉ. नितीन गोरखेंडे, रोहना
डॉ. नागेश्वर कन्निके, वाशीम
डॉ. अमर बोंदरे, नागपूर
डॉ. माधवी जाधव, शेगाव
डॉ. स्नेहा नागरमोते, परभणी
डॉ. संजय गोरे, राजूरा
डॉ. योगेश वडतकर, अमरावती

परीक्षण समिती

डॉ. इंदीरा शेंडे, नागपूर
डॉ. रेखा वानखेडे, नागपूर
डॉ. रतन राठोड, अकोला
डॉ. पूनम देशमुख, नागपूर
डॉ. संजीवनी गडवे, दिल्ली
डॉ. संदीप काळे, सेलू
प्रा.राजेश कनिरे, नागपूर
प्रा. लोमेश बावनकुळे, उमरेड
प्रा. गजानन वोरकर, आरमोरी
डॉ. प्रशांत विघे, अमरावती
डॉ. राहूल बावगे, नागपूर
डॉ. राजेंद्र मुद्दमवार, राजूरा
डॉ. नंदाजी सातपूते, गडचिरोली
डॉ. सुधाकर जावळे, नागपूर
प्रा.अमोल सातपूते, गोंदिया
प्रा. संदीप राहूल, गोंदिया
डॉ. राजेंद्र बेलोकार, तुमसर
श्री . प्रफुल्ल गोहते, नागपूर

राज्याच्या राजकारणात राज्यपालाची भूमिका : वास्तव आणि अपेक्षा

डॉ. राजेंद्र ओ. बेलोकार

सहा. प्राध्यापक व राज्यशास्त्र विभागप्रमुख,
एस. एन. मोर कला आणि वाणिज्य आणि श्रीमती गोदावरीदेवी
सराफ विज्ञान महाविद्यालय, तुमसर, जि. भंडारा

प्रस्तावना :

भारताने संघराज्य शासन पद्धतीचा स्वीकार केलेला आहे. संघराज्यामध्ये केंद्र सरकार व राज्य सरकार अशी दुहेरी शासन व्यवस्था असते. यामध्ये केंद्र सरकारवर संपूर्ण देशाच्या महत्त्वपूर्ण प्रश्नांची तर घटक राज्यावर संबंधित राज्यातील महत्त्वाच्या प्रश्नांची जबाबदारी असते. राज्याच्या राजकारभाराची जबाबदारी राज्यपालावर असल्याने संवैधानिकदृष्ट्या राज्यपालाचे पद हे अतिशय महत्त्वाचे असते. केंद्र सरकार आणि राज्य सरकार यांना जोडणारा दुवा म्हणजे राज्यपाल होय.

राज्यपाल हे संबंधित घटक राज्याच्या कार्यकारी मंडळाचे प्रमुख असतात. त्यामुळे भारतीय संविधानाने प्रत्येक राज्यासाठी एक किंवा दोन वा अधिक राज्यासाठी एक राज्यपाल नियुक्त करण्याची तरतूद केलेली आहे.

आपल्या देशात राज्यपाल हे संवैधानिक पद असून त्यांना संवैधानिक महत्त्व आहे. राज्याचा दैनंदिन कारभार सांभाळण्याची जबाबदारी राज्याच्या मुख्यमंत्र्यावर असते. तर राज्याचा संकटकालीन निधी हा राज्यपालाच्या हाती असते.

राज्यपालाची नियुक्तो राष्ट्रपतीद्वारे होत असून राष्ट्रपतीचे प्रतिनिधो म्हणून ते संबंधित घटक राज्याचे काम पाहतात.

राज्यपालाची भूमिका व वास्तव :

राज्यपालाचे पद 1967 नंतरच्या अस्थिर राजकारणात प्रचंड राजकीय चर्चेच्या विषय ठरलेले आहे. आजही राज्याच्या राजकारणात राज्यपाल पदाकडे संशयाच्या दृष्टीने बघितले जाते. आपले सरकार बरखास्त करण्यासाठी राज्यपाल केंद्र सरकारला मदत करतो अशी ठाम

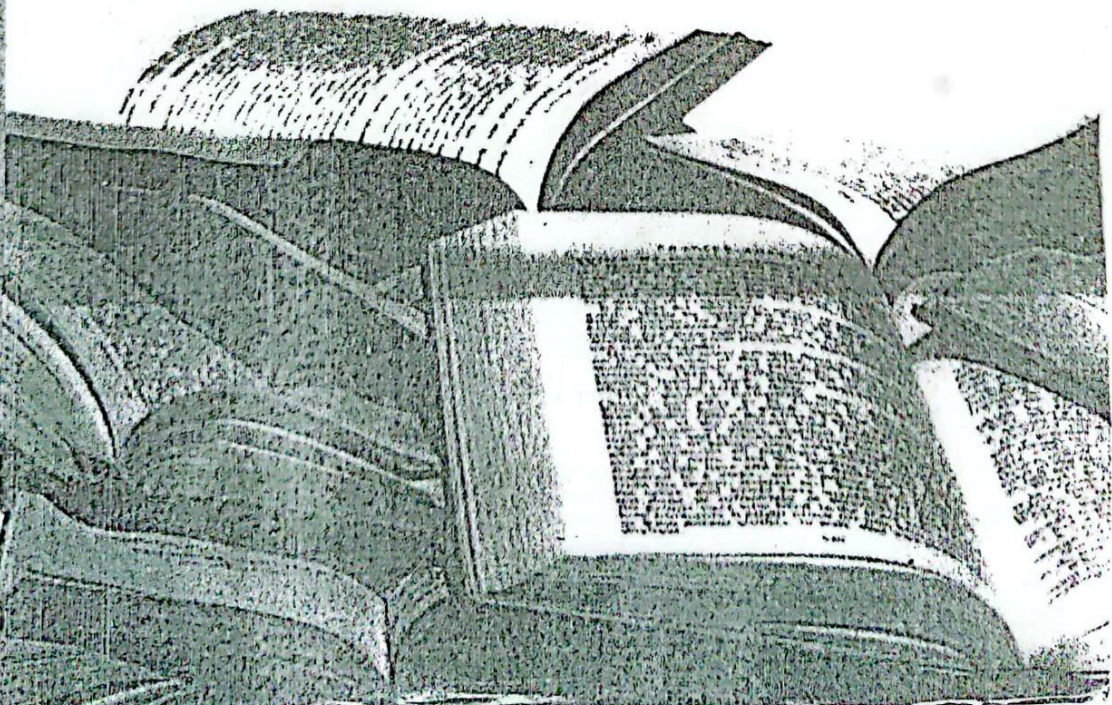
Indian literature and Translation

Dr. Varsha V. Vaidya
Dr. Vishnu M. Chavan

Indian literature and Translation

Editor
Dr. Varsha V. Vaidya
Dr. Vishnu M. Chavan

ISBN : 978-93-90052-36-3

Price : 900.00 (Nine hundred Only)

Indian literature and Translation

Editor :

Dr. Varsha V. Vaidya

Dr. Vishnu M. Chavan

© Reserved

First Published : 2021

Typesetting :

Rudra Graphics

[All rights reserved. No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system or transmitted, in any form or by any means, mechanical, photocopying, recording or otherwise, with out prior written permission of the publishers]

Published by

VANYA PUBLICATIONS

Awas Vikas, Hanspuram,

Naubasta, Kanpur-208021

Mob. : 09450889601, 07309038401

Email - vanyapublicationskanpur@gmail.com

info@vanyapublications.com

Website : vanyapublications.com

PRINTED IN INDIA

Printed at Sarthak Printers, Kanpur.

“Ind
India
roots
with
and s
trans
of cr
only
devel
being

autho
Liter
writi
Natu
India
of Tr
The c
writi

diffe
in or
and t
the s
reade
Liter

value

12

Indian Sensibility in The Short Stories of Manoj Das

Dr. Goldie G. Baghmar

Abstract

This study attempts to examine the projection of Manoj Das's Indian sensibility in his short stories. An analysis of Manoj Das's stories reveals his art of fictional and narrative modes. Within the limited compass of the short stories, Das portrays the varied facets of the immemorable landscape of the heart of India which, having been caught up between the cross-fires of the civilizations of the East and the West, still retains its basic perception. The author illustrates his point of view quoting from a few stories of Manoj Das, but he still feels that Das's perception need detailed discussion as every story offers a unique rendering of Das's creative sensibility.

Keywords: Manoj Das, short stories, Indian Sensibility.

1. Introduction- Indian-English literature has today acquired an importance not as "an exotic plant" but as an expression of "a distinctive sensibility".¹ This "distinctive sensibility" has been termed 'Indian Sensibility' or 'Indianness' of Indian Writing in English. The term is often used in the assessment of Indian Writing in English. The Indianness of a particular work may relate to factors such as the landscape, the social or cultural milieu, mystical, spiritual or philosophical background, the use of myth and the particular use of the medium itself. These are what we may call externalities. They, no doubt, constitute Indianness, but the Indianness of any work is not to be sought in these externalities alone. It has to be sought in "the cultural

समकालीन विमर्श

सम्पादक-डॉ. भगवान कदम

नवसाहित्यकार प्रकाशन, नांदेड

पुस्तक : – समकालीन विमर्श
सम्पादक : – डॉ.भगवान कदम
ISBN-NO. : 978-81-947571-6-0

प्रकाशन/प्रकाशक
डॉ.सुनील जाधव
नव साहित्यकार पब्लिकेशन,
महाराणा प्रताप हाउसिंग सोसाइटी.
हनुमान गढ़ कमान के सामने,
नांदेड-महाराष्ट्र-439605
मो.9405384672
www.navsahitykarpublishation.com

मुद्रण-
तन्मय प्रिंटर्स,नांदेड
डॉ.सुनील जाधव,नांदेड

© सर्वाधिकार लेखक एवं
प्रकाशक के पास सुरक्षित हैं।

मूल्य:-150
संस्करण-प्रथम
प्रकाशन वर्ष- 2022

25.सीमा साखरे यांचे आत्मचरित्र 'संग्राम' : एक चिकित्सक अध्ययन

✓-डॉ.आर. आर. दिपटे,

एस. एन. मोर महाविद्यालय, तुमसर

स्त्री जीवन म्हणजे काय? स्त्रीवाद, जीवन प्रेरणा, तत्कालीन सामाजिक-कौटुंबिक परिस्थिती, शिक्षणाचा अभाव, आत्मचरित्र म्हणजे काय? मराठीतील स्त्री लेखन, सीमा साखरे यांचे बालपण, शिक्षण, नोकरी, विवाह, कुटुंब, कौटुंबिक संघर्ष, अपमान, मनस्ताप, छळ यातून स्वावलंबी जीवनाचा शोध, शिक्षिका, प्राध्यापक, डॉक्टर पदवी, विविध संघटनांची स्थापना, चर्चासत्रे, मोर्चे, आंदोलने यातील सहभाग, संघर्षामागील वैचारिक प्रेरणा, निर्भीडपणा, स्पष्टवक्तेपणा, चिकाटी, प्रश्न समजून घेण्याची हातोटी, प्रसंगी व्यवस्थेसोबत दोन हात करण्याची तयारी, झुंजार आयुष्याचा आढावा इत्यादी चित्रण.

बीजशब्द : स्त्री जीवन, शिक्षण, अत्याचार

प्रस्तावना :

हजारो वर्षांपासून आपल्या भारतीय समाजात स्त्रीजीवन परावलंबी बनविल्या गेलेले आहे. वर्चस्ववादातून निर्माण झालेली ही व्यवस्था पिढ्यापिढ्या अशीच राहावी. अशी समाजातील मूठभर लोकांनी जाणीवपूर्वक ही रचना तयार करून ठेवलेली होती. मुक्तपणे, निमूटपणे कुठलाही प्रतिकार न करता ती केवळ दासी, उपभोगाची वस्तू बनविली गेली. शिक्षणापासून कोसो दूर राहिलेली ही स्त्री या व्यवस्थेत केवळ उपभोगाची वस्तू बनविल्या गेली.

असा विचित्र भारत देश ज्या देशात पानांची, फुलांची, दगडांची, न पाहिलेल्या अनेक गोष्टींची पूजा केली जाते. आपल्या देशात आपल्याच रक्ताची असलेली स्त्री अशा प्रकारे नाडविल्या जाते. प्रगतीचा मार्ग म्हणजे शिक्षण होय. शिक्षण हा माणसाला लाभलेला तिसरा डोळा असतो. चांगले, वाईट विचार करण्याची शक्ती ज्या शिक्षणाने प्राप्त होते. अश्या दुधारी शस्त्रापासून स्त्री जीवन दूर ठेवल्या गेले होते. स्त्री ही या प्रकाराने तिच्या मूलभूत हक्कापासून वंचित ठेवल्या गेलेली असून सावित्रीबाईंच्या प्रेरणेने या देशात स्त्री शिक्षणाची मुहूर्तमेढ रोवल्या गेलेली होती. अत्यंत विपरीत परिस्थितीत समाजाच्या या प्रस्थापित

SCIENCE OF ENVIRONMENT

(VOLUME -II)

DR. WASUDEO B. GURNULE

SC:ENG
PUBLICATIONS

SCIENCE OF ENVIRONMENT

Volume - II

Edited by

DR. WASUDEO B. GURNULE

Professor

Department of Chemistry

Kamla Nehru Mahavidyalaya

Sakkardara Square,

Nagpur-440024

Maharashtra, India

E-mail; wbgurnule@gmail.com

SCIENG PUBLICATIONS
VERSATILE DOMAINS | COVER YOUR NEEDS

SCIENGPUBLICATIONS
Tamilnadu-604303 (INDIA)
(ISO 9001:2015 Certified Company)

Copyright © Editors

Title: SCIENCE OF ENVIRONMENT

Editor: DR WASUDEO B. GURNULE

All rights reserved. No part of this publication may be reproduced or transmitted, in any form or by any means, without permission. Any person who does any unauthorized act in relation to this publication may be liable to criminal prosecution and civil claims for damages.

First Published, 2022

ISBN: 978-81-955557-1-0

Published by:

SCIENG PUBLICATIONS

(ISO 9001:2015 Certified Company)

Janani Illam, Maniyakar Street

Anumandai, Marakkanam Taluk

Villupuram District, Tamilnadu 604303

Website: <http://sciengpublications.com>

Email: sciengpublications@gmail.com

editor@sciengpublications.com

Printed in India, by Sagar color scan

Disclaimer: The views expressed in the book are of the authors and not necessarily of the publisher and editors. Authors themselves are responsible for any kind of plagiarism found in their chapters and any related issues found with the book.

Chapter

3

**ETHNOMEDICINAL & AGRO-ECOLOGICAL PRACTICES IN
CROP-PEST & DISEASE MANAGEMENT****R. U. GADPAYLE^{1*}, J. V. GADPAYALE²**

¹Department of Microbiology, Yashwantrao Chawhan Arts, Commerce & Science College, Lakhandur, Dist. Bhandara- 441803 (M.S.) India.

²Department of Botany, Department of Botany, S. N. Mor College of Arts, Commerce & Smt. G. D. Saraf Science College, Tumsar (M.S.), India-441 912.

*Corresponding author: R. U. Gadpayle, Email: rug.sci@gmail.com.

ABSTRACT

Modern agricultural and farming practices have exponentially increased crop yield, variety and availability almost year-round contributing to the growth of economy and country. However, over time, indiscriminate and excessive use of chemical fertilizers and pesticides have also led to the degradation of soil fertility, ecology, human and animal health. High input and maintenance in machine farming, crop failures, resistance of insects-pests/diseases to synthetic pesticides/microbicides, deteriorating soil and environment etc. further increased difficulties in agriculture sector especially for low-income group/small land holders. Rural and Tribal communities, with their limited natural resources, traditionally passed down certain crop pest & disease management practices and seed preservation techniques using wild/local medicinal plants or plant-products which may provide an alternative to toxic synthetic pesticides/herbicides, and favour sustainable, eco-friendly agro-ecological practices maintaining biodiversity. Identification and validation of such indigenous practices and processes could provide a sustainable solution to present day crisis and potentially benefit wider farming communities. In this chapter, ethnomedicinal and agro ecological practices used for crop pest and disease management, particularly in rural and tribal parts of Eastern Vidarbha (Maharashtra), are discussed.

KEYWORDS: Ethnomedicine, Agriculture, Pesticides, Phytochemicals, Biodiversity

INTRODUCTION

In India, on an average a farmer holds a small agriculture land (about 1 hectares) and the small land holders cultivate about 83 percent of total landholdings. However, its contribution to GDP has declined from 51% to 16% since 1951 to present day although dependency on agriculture has increased from 70 million households to 120 million households (Down to

Book 1

ABOUT THE AUTHORS

Dr. Anand Kumar Choudhary, M. A., M.Phil., B.A., M.L.T., M.T., Ph.D. working as an Asst. Prof. at Govt. College of Education, Durg, India. He has published several research papers in national and international journals. He is also a member of various professional bodies.

Dr. Anand Kumar Choudhary, M. A., M.Phil., B.A., M.L.T., M.T., Ph.D. working as an Asst. Prof. at Govt. College of Education, Durg, India. He has published several research papers in national and international journals.

Dr. Anand Kumar Choudhary, M. A., M.Phil., B.A., M.L.T., M.T., Ph.D. working as an Asst. Prof. at Govt. College of Education, Durg, India. He has published several research papers in national and international journals.

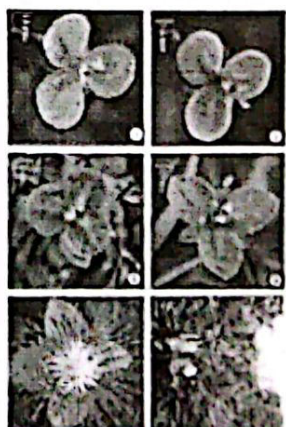
Dr. Anand Kumar Choudhary, M. A., M.Phil., B.A., M.L.T., M.T., Ph.D. working as an Asst. Prof. at Govt. College of Education, Durg, India. He has published several research papers in national and international journals.

Books Available at:
Ashwin Books Collection & Distributors
Near Samrat Ashok Square, Kogpur 480009 (Madhya Pradesh)

UNIVERSITY BOTANY VOLUME III, B.Sc. Third Semester Alliance & Co.

B.Sc.

UNIVERSITY BOTANY VOLUME III

(A Complete Text Book for B.Sc. Semester-III)

Dr. Rupali Ramesh Chaudhary Dr. Jaganmab V. Gadpate
Dr. Madhurl Chandrakant Bhonde Dr. Subhash Rupchand Sankuwar

Alliance & Co.

A revolutionary attempt in educational books for all Indian universities & autonomous institutions.

Book 1

DR. JAYANTKUMAR MAROTI MASKEY

Head & Associate Professor

U.G. & P.G. Department of Economics

Seth Narsingdas Mor College of Arts & Commerce &

mt. G. D. Saraf Science College, Tumsar, Dist. Bhandara (M.S.)

jayantmaskey17@gmail.com

Education : M.A., M.Phil., Ph.D., SET (Economics)

M.A. (History), B.Ed.

of Appointment : 01 August 2008

Teaching Experience

: Under Graduate – 13 Years

: Post Graduate – 13 Years

: Trend of Urbanization in Nagpur Division

– An Economic Study (Year: - 2015)

Recognized as a Post Graduate Teacher

Recognized as a Ph.D. Supervisor

Research Paper in Peer Reviewed Journal

& UGC Listed Journals – 32

Books Published : 02

Chapters in Edited Book : 02

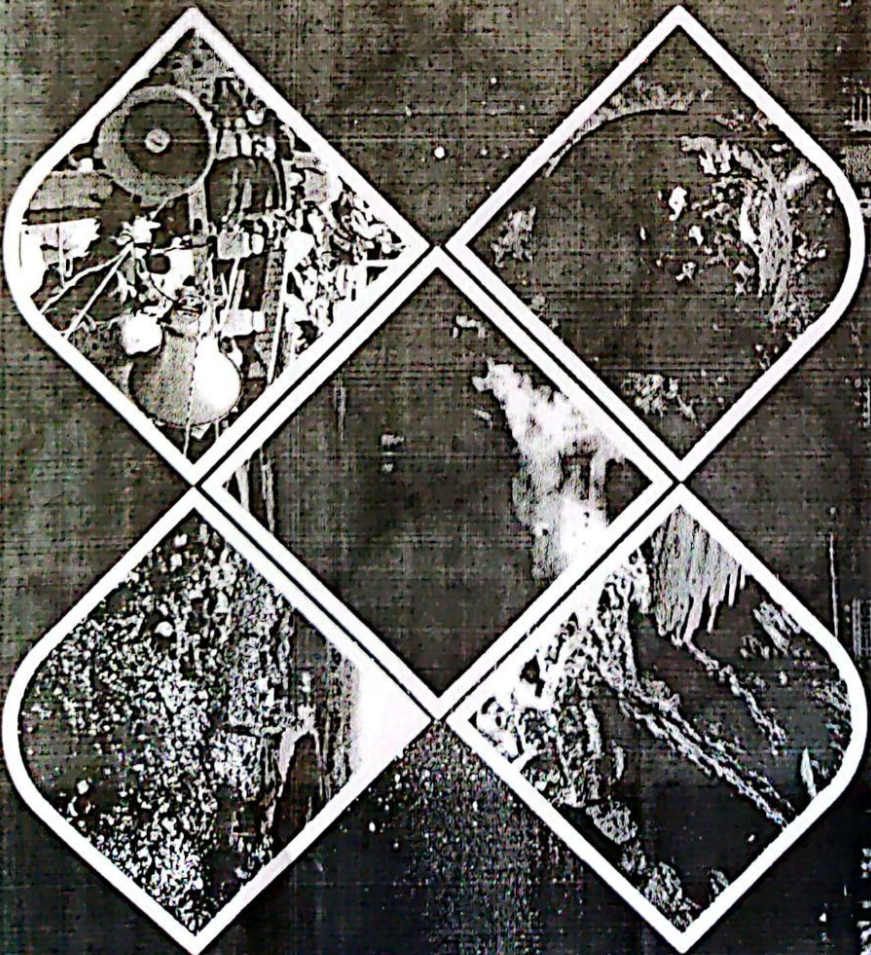
Conferences & Seminars : 14

Presentations at Seminars & Conference

शहरीकरणची प्रवृत्ती

शहरीकरणची प्रवृत्ती

एक आर्थिक अभ्यास

ACADEMIC

ISBN 978-91-90161-74-9

All rights are reserved. No part of this book may be reproduced or transmitted in any form by any means; electronic or mechanical including photocopy, recording, or any information storage or retrieval system; without the prior written consent of its author.

The opinions /contents expressed in this book are solely of the author and do not represent the opinions / standings / thoughts of Shashwat Publication. No responsibility or liability is assumed by the publisher for any injury, damage or financial loss sustained to a person or property by the use of any information in this book, personal or otherwise, directly or indirectly. While every effort has been made to ensure reliability and accuracy of the information within, all liability, negligence or otherwise, by any use, misuse or abuse of the operation of any method, strategy, instruction or idea contained in the material herein is the sole responsibility of the reader. Any copyright not held by the publisher are owned by their respective authors. All information in this book is generalized and presented only for the informational purpose "as it is" without warranty or guarantee of any kind.

All trademarks and brands referred to in this book are only for illustrative purpose are the property of their respective owners and not affiliated with this publication in any way. The trademarks being used without permission don't authorize their association or sponsorship with this book.

ISBN: 978-93-90761-73-9

Price: 450.00

Publishing Year: November 2021

National Publisher

Published and Printed by:

Shashwat Publication

Office Address: Ram das Nagar,
Bilaspur, Chhattisgarh – 495001

Phones: +91 9993608164 +91 9993603865

Email: contact.shashwatpublication@gmail.com

Website: www.shashwatpublication.com

Printed in India

मनोगत

नमस्कार.....!

माझे हे पुस्तक माझ्या आचार्य पदवीच्या निमित्त्याने केलेल्या संशोधनपर प्रबंधावर अवलंबून आहे. या प्रबंधावर काही संस्कार करून हा प्रबंध पुस्तकरूपाने प्रकाशित करतांना मला विशेष आनंद होत आहे.

गेल्या काही वर्षांपासून शहरीकरणाच्या विषय प्रकाशझोतात आहे. भारतात शहरीकरणाला टाळता येत नाही, शहरीकरण वाढत आहे आणि ते वाढत जाणारे आहे. त्यामुळे भविष्यकाळातील आव्हाने लक्षात घेऊन वर्तमानकाळात नागरी नियोजन करतांना अनुकूल शहरीकरणाचे नियोजन व प्रतिकूल शहरीकरणाच्या दुष्परिणामांवर कठोर नियंत्रण आवश्यक आहे.

शहरीकरण व विकास ह्या प्राक्रिया एकाच वेळेस घडून येतात. महाराष्ट्र राज्यातील जिल्ह्याच्या विकासामध्ये भिन्नाता आहे. त्यामुळे जिल्ह्यावार शहरीकरणाच्या विविध पातळ्या आढळतात. विदर्भातील नागपूर विभागामध्ये नागपूर जिल्ह्यात विकास व शहरीकरण जास्त घडून आले आहे. तर इतर जिल्ह्यात ही क्रीया मंद आहे. नागपूर विभागाची शहरीकरणाची प्रवृत्ती ही उद्योग, व्यवसाय, शिक्षण, आरोग्य, वाहतूक, दळणवळण इत्यादी आंतरसंबंधीत घटकांवर अवलंबून असल्याचे दिसून येते. शहरीकरणामुळे शहरातील सेवा-सुविधांवर मोठ्या प्रमाणात ताण वाढत असल्याचे दिसून येते. वाढत्या शहरीकरणामुळे गलिच्छ वस्ती, दारिद्र्य, प्रदूषण, वाहतूक, पाणी-पुरवठा, टाकाऊ कचरा, आरोग्य इत्यादी समस्या निर्माण होतात. प्रस्तुत पुस्तकात शहरीकरणाच्या घटकांचा व शहरीकरणामुळे निर्माण झालेल्या समस्यांचा आढावा घेतला आहे. यानिमित्ताने या समस्यांकडे सरकारचे लक्ष वेधण्याचा प्रयत्न करण्यात आलेला आहे.

पुस्तक प्रकाशनासाठी व लिखान कार्यासाठी चर्चा, सल्ला, सूचना, प्रोत्साहन इत्यादी स्वरूपात ज्यांचे मला बहुमोल सहकार्य लाभले. त्यात प्रामुख्याने पदव्युत्तर अर्थशास्त्र विभाग, रा. तु. म. नागपूर विद्यापीठाचे माजी विभागप्रमुख डॉ. आर. वाय. माहोरे सर व सध्याचे विभागप्रमुख डॉ. एस. एच. इंदुरवाडे सर यांचा आवर्जून उल्लेख करावा लागेल. तसेच आमच्या गोंदिया शिक्षण संस्थेचे सचिव आदरणीय माजी आमदार राजेंद्रजी जैन सर, एस. एन. मोर. महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ. चेतनकुमार मसराम सर व इतर